

ΣΧΕΔΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΤΡΙΧΟΤΟΜΗΣ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Επανυποβάλλουμε με το παρόν επικαιροποιημένο το Σχέδιο σχετικά με τον προτεινόμενο τρόπο λειτουργίας των Δικαστηρίων που είχε κατατεθεί ως Παράρτημα του Υπομνήματός μας προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, την Ομάδα Εργασίας που συγκροτήθηκε δυνάμει της από 1.8.2023 απόφασης και την Ένωση Δικαστών και Εισαγγελέων.

Ειδικότερα:

1. Δημιουργούνται τρεις παράλληλοι Τομείς σε όλους τους Δικαστικούς Σχηματισμούς της Επικράτειας: Ο Τομέας Τακτικής Διαδικασίας, ο Τομέας Ειδικής Διαδικασίας και ο Τομέας Ποινικής Διαδικασίας. Όλοι λειτουργούν σε κάθε Πρωτοδικείο και Εφετείο της Επικράτειας, συγκροτούνται δε και λειτουργούν κατά τον ίδιο ακριβώς τρόπο από τους Δικαστές εκάστου ενός. Ο Άρειος Πάγος εξακολουθεί να λειτουργεί υπό την παρούσα μορφή του και στελεχώνεται από τους Δικαστές Τακτικής και Ποινικής Διαδικασίας.
2. Δημιουργούνται αντίστοιχες οργανικές θέσεις Τακτικής, Ειδικής και Ποινικής Διαδικασίας σε κάθε Πρωτοδικείο και Εφετείο της Επικράτειας. Για τον σκοπό αυτό, οι οργανικές θέσεις μεταξύ Τακτικής, Ειδικής και Ποινικής διαδικασίας κατανέμονται κατά την προτεινόμενη από το Υπόμνημα της Παγκόσμιας Τράπεζας αναλογία, δηλαδή για κάθε 2 θέσεις Τακτικής και Ειδικής Διαδικασίας αντιστοιχούν 3 θέσεις Ποινικής Διαδικασίας. Οι υφιστάμενοι κατά το σημείο εκκίνησης Πρωτοδίκες (όχι δηλαδή οι Εφέτες και οι πρώην Ειρηνοδίκες) επιλέγουν κατά σειρά αρχαιότητας τον Τομέα στο οποίο επιθυμούν να ενταχθούν μεταξύ Τακτικής ή Ποινικής Διαδικασίας.
3. Οι υπάρχοντες κατά το χρονικό σημείο εκκίνησης Ειρηνοδίκες εντάσσονται αυτόματα στον Τομέα Ειδικής Διαδικασίας και ξεκινούν, ανάλογα με την τρέχουσα βαθμολογική τους κατάσταση, από τον βαθμό του Παρέδρου (οι Δόκιμοι Ειρηνοδίκες, μέχρι τη συμπλήρωση δέκα μηνών υπηρεσίας), του Πρωτοδίκη (οι νυν Ειρηνοδίκες Δ', Γ' και Β' τάξης) και του Προέδρου Πρωτοδικών (οι νυν Ειρηνοδίκες Α' τάξης).

4. Αυξάνεται ο συνολικός αριθμός των οργανικών θέσεων των Εφετών κατά 1/2 των υφιστάμενων. Οι υπηρετούντες κατά το χρονικό σημείο εκκίνησης Εφέτες επιλέγουν κατά σειρά αρχαιότητας τον Τομέα στο οποίο επιθυμούν να ενταχθούν μεταξύ Τακτικής, Ειδικής ή Ποινικής Διαδικασίας. Προβλέπεται ρητά ότι οι υπηρετούντες κατά το χρονικό σημείο εκκίνησης Εφέτες προάγονται απολύτως ισότιμα στον βαθμό του Αρεοπαγίτη, από όποιον Τομέα και αν προέρχονται. Μετά από την προαγωγή των Εφετών Ειδικής Διαδικασίας κατά τα ανωτέρω, οι θέσεις τους θα καλύπτονται από τους αρχαιότερους των νυν υφιστάμενων Ειρηνοδικών Α΄ τάξης, οι οποίοι δύνανται έτσι μελλοντικά να εξελιχθούν μέχρι τον βαθμό του Προέδρου Εφετών Ειδικής Διαδικασίας.
5. Σε κάθε έναν από τους τρεις Τομείς η βαθμολογική και μισθολογική εξέλιξη είναι ακριβώς η ίδια. Η κατά το χρονικό σημείο εκκίνησης του παρόντος υφιστάμενη Επετηρίδα των Δικαστικών Λειτουργών διασπάται σε δύο απολύτως ανεξάρτητες και διακρινόμενες Επετηρίδες, αυτή των Πρωτοδικών Ειδικής Διαδικασίας (στην οποία εντάσσονται οι πρώην Ειρηνοδίκες) και σε στη νυν υφιστάμενη Γενική Επετηρίδα, στην οποία εντάσσονται οι νυν υφιστάμενοι Πρωτοδίκες και Εφέτες. Η επετηρίδα των πρώην Ειρηνοδικών – νυν Πρωτοδικών Ειδικής Διαδικασίας είναι απολύτως στεγανή, στις δε οργανικές θέσεις αυτής (ακόμα και μετά από ενδεχόμενη ανακατανομή) κινούνται και μετατίθενται αποκλειστικά πρώην Ειρηνοδίκες – νυν Πρωτοδίκες Ειδικής Διαδικασίας.
6. Εξαιτίας της στεγανότητας αυτής και του απόλυτου διαχωρισμού οργανικών θέσεων, οι πρώην Ειρηνοδίκες – νυν Πρωτοδίκες Ειδικής Διαδικασίας διατηρούν απολύτως το υπηρεσιακό τους κεκτημένο. Συγκεκριμένα, το υπηρεσιακό κεκτημένο των πρώην Ειρηνοδικών – νυν Πρωτοδικών Ειδικής Διαδικασίας συνίσταται σε: i) Δικαίωμα διατήρησης ως προσωπικής διαφοράς ενδεχόμενων υψηλότερων του εισαγωγικού βαθμού στον οποίο θα εισαχθούν αποδοχών, τις οποίες λάμβαναν ως Ειρηνοδίκες, ii) δικαίωμα της κατ' επιλογήν τους και μόνο μετάθεσης, ακόμα και όταν προάγονται στον επόμενο βαθμό, δεδομένου ότι και τότε ο αριθμός των οργανικών τους θέσεων θα παραμείνει ο ίδιος και iii) σε περίπτωση ανακατανομής οργανικών θέσεων ή συγχώνευσης/ενοποίησης δικαστηρίων το δικαίωμα της κατ' απόλυτη επιλογή τους παραμονής τους σε μόνιμη βάση στη μεταβατική έδρα Πρωτοδικείου –

πρώην Ειρηνοδικείου όπου ασκούσαν τα καθήκοντά τους, προς τον σκοπό της κατά το δυνατόν λιγότερης διατάραξης των βιοτικών τους συνθηκών.

7. Η γενική επετηρίδα των νυν υφιστάμενων Πρωτοδικών και Εφετών παραμένει ως έχει. Σε αντιστάθμισμα της δυνατότητας των τέως Ειρηνοδικών – νυν Πρωτοδικών Ειδικής Διαδικασίας να διατηρούν απολύτως τα υπηρεσιακό τους κεκτημένο, στους Πρωτοδικές Τακτικής Διαδικασίας, στους Πρωτοδικές Ποινικής Διαδικασίας και σε όλους τους κατά το χρονικό σημείο εκκίνησης υφιστάμενους Εφέτες – ακόμα και σε αυτούς της Ειδικής Διαδικασίας - παρέχεται η δυνατότητα να μεταπηδούν από την Τακτική στην Ποινική Διαδικασία (οι Πρωτοδικές) ή σε οποιαδήποτε από τις τρεις Διαδικασίες (οι Εφέτες) κατ' επιλογήν και κατά αρχαιότητα, κινούμενοι αποκλειστικά μόνον αυτοί στις αντίστοιχες οργανικές θέσεις.
8. Η καθ' ύλην αρμοδιότητα μεταξύ των Τομέων Τακτικής και Ειδικής Διαδικασίας κατανέμεται ως εξής: Στην Τακτική Διαδικασία ανατίθεται όλη η τακτική διαδικασία, τα ασφαλιστικά μέτρα αυτής, καθώς και οι διαταγές πληρωμής και οι πάσης φύσεως ανακοπές (των άρθρων 632 και 933 ΚΠολΔ) κατά διαταγών πληρωμής και πράξεων εκτέλεσης, εφόσον προέρχονται από διαφορές που εκδικάζονται κατά την τακτική διαδικασία (τροποποιείται σχετικά το άρθρο 937 ΚΠολΔ). Στην Ειδική Διαδικασία ανατίθεται όλη η εκούσια δικαιοδοσία, όλες οι ειδικές διαδικασίες, ανεξαρτήτως ποσού, σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, οι μικροδιαφορές, τα ασφαλιστικά μέτρα αυτών, καθώς και οι διαταγές πληρωμής και οι πάσης φύσεως ανακοπές (των άρθρων 632 και 933 ΚΠολΔ) κατά διαταγών πληρωμής και πράξεων εκτέλεσης που προέρχονται από διαφορές που εκδικάζονται κατά τις ειδικές διαδικασίες (τροποποιείται σχετικά το άρθρο 937 ΚΠολΔ).
9. Οι ως άνω Τομείς Τακτικής και Ειδικής Διαδικασίας διατηρούνται μέχρι την αφυπηρέτηση του τελευταίου χρονικά διορισμένου και υφιστάμενου κατά το χρονικό σημείο εκκίνησης Δόκιμου Ειρηνοδίκη. Στο μεσοδιάστημα, οι θέσεις των πρώην Ειρηνοδικών – νυν Πρωτοδικών Ειδικής Διαδικασίας που κενώνονται λόγω συνταξιοδότησης αναπληρώνονται από αποφοίτους της ΕΣΔΙ, οι κατευθύνσεις της οποίας συγχωνεύονται με κατάργηση της νεοσυσταθείσας κατεύθυνσης Ειρηνοδικών. Ειδικότερα, στον ετήσιο διαγωνισμό της ΕΣΔΙ προκηρύσσονται οι θέσεις που κενώθηκαν λόγω συνταξιοδότησης στα Δικαστήρια Τακτικής, Ειδικής και Ποινικής Διαδικασίας.

Η φοίτηση στη Σχολή περιλαμβάνει όλα τα γνωστικά πεδία πολιτικής και ποινικής κατεύθυνσης (όπως δηλαδή συνέβαινε πριν από τη δημιουργία της κατεύθυνσης Ειρηνοδικών). Οι επιτυχόντες διαλέγουν τον Τομέα στον οποίο επιθυμούν να ενταχθούν, κατά σειρά επιτυχίας, έτσι ώστε σε κάθε περίπτωση να πληρωθούν όλες οι κενές θέσεις σε όλους τους Τομείς. Όσοι ενταχθούν στον Τομέα Ειδικής Διαδικασίας, παραμένουν σε αυτόν για δύο έτη (πέραν της υπηρεσίας τους ως Πάρεδροι) και μετά εντάσσονται αυτοδίκαια στον Τομέα Τακτικής Διαδικασίας, διατηρώντας το χρονικό διάστημα υπηρεσίας τους στον Τομέα Ειδικής Διαδικασίας ως αυτό να είχε διανυθεί στον Τομέα Τακτικής Διαδικασίας, ενώ εντάσσονται εξαρχής στην γενική Επετηρίδα. Ειδικότερα, μετά από τη συμπλήρωση δύο ετών, οι θέσεις που προκηρύσσονται στον ετήσιο διαγωνισμό της ΕΣΔΙ για τον Τομέα Τακτικής Διαδικασίας είναι μειωμένες κατά τον αριθμό των Δικαστών Ειδικής Διαδικασίας που συμπλήρωσαν διετή υπηρεσία και είναι έτοιμοι να ενταχθούν στη ροή της Τακτικής Διαδικασίας.

10. Στο χρονικό σημείο που οι οργανικές θέσεις που έχουν προβλεφθεί για τους Εφέτες Ειδικής Διαδικασίας αρχίζουν να μη στελεχώνονται λόγω σταδιακής αφυπηρέτησης των Εφετών αυτού του Δικαστηρίου – οι οποίοι σύμφωνα με τα ανωτέρω από κάποιο σημείο και πέρα θα σταματήσουν να αναπληρώνονται, εφόσον οι επιτυχόντες στον ετήσιο διαγωνισμό της ΕΣΔΙ εισάγονται στον Τομέα Ειδικής Διαδικασίας μόνο για δύο έτη και δεν προλαβαίνουν έτσι να φτάσουν στον βαθμό του Εφέτη και εφεξής – οι αντίστοιχες εφέσεις ανατίθενται στους Εφέτες Τακτικής Διαδικασίας του ίδιου Δικαστηρίου μέχρι την αφυπηρέτηση και του τελευταίου χρονικά διορισμένου και υφιστάμενου κατά το χρονικό σημείο εκκίνησης τέως Δόκιμου Ειρηνοδίκη. Στο σημείο εκείνο ενοποιούνται οι αντίστοιχοι Τομείς Τακτικής και Ειδικής Διαδικασίας όλων των Δικαστηρίων, απομένουν δηλαδή μόνο δύο Τομείς, αυτός της Πολιτικής και αυτός της Ποινικής Διαδικασίας.
11. Εναλλακτικά, το σύστημα παραμένει ως έχει και μετά από εκείνο το χρονικό σημείο, με τακτική πια αναπλήρωση των κενούμενων θέσεων των Πρωτοδικών Ειδικής Διαδικασίας από αποφοίτους της ΕΣΔΙ (χωρίς δηλαδή τον περιορισμό της διετούς υπηρετήσης), εφόσον καταδειχθεί εν τοις πράγμασι ότι η τριχοτόμηση του δικαστικού χάρτη έχει συμβάλει ουσιαδώς στην εύρυθμη, έγκαιρη και ορθή απονομή της Δικαιοσύνης.

Πλεονεκτήματα του προτεινόμενου Σχεδίου Λειτουργικής Τριχοτόμησης της

Δικαιοσύνης

- Επιτυγχάνεται η ομαλότερη δυνατή μετάβαση των υφιστάμενων Ειρηνοδικών σε ένα νέο δικαιοδοτικό πλαίσιο, με το οποίο είναι ήδη σε μεγάλο βαθμό εξοικειωμένοι (ειδικές διαδικασίες, εκούσια δικαιοδοσία, αντίστοιχα ασφαλιστικά μέτρα και ανακοπές), χωρίς να εμπλακούν με την ποινική διαδικασία
- Διατηρείται απόλυτα το υπηρεσιακό κεκτημένο των πρώην Ειρηνοδικών
- Διασφαλίζεται για πρώτη φορά η δυνατότητα πραγματικής βαθμολογικής και μισθολογικής εξέλιξης (εξομοίωσης, στην πραγματικότητα) για τους τέως Ειρηνοδίκες – νυν Δικαστές Ειδικής Διαδικασίας, οι οποίοι θα έχουν τη δυνατότητα να προαχθούν αυτόνομα έως τον βαθμό του Προέδρου Εφετών, χωρίς να παρεμποδίσουν σε τίποτα την εξέλιξη των Δικαστών του Τομέα Τακτικής Διαδικασίας. Αποκαθίσταται έτσι μια διαχρονική αδικία εις βάρος των Ειρηνοδικών (πλήρης βαθμολογική και μισθολογική εξομοίωση), χωρίς να τους ανατίθεται ύλη που ποτέ δεν είχαν αλλά και χωρίς να περιορίζονται ως προς την καθ' ύλη αρμοδιότητα και τον βαθμό δικαιοδοσίας τους
- Διατηρείται για τους υφιστάμενους κατά το χρονικό σημείο εκκίνησης Πρωτοδίκες η δυνατότητα απεριόριστης βαθμολογικής εξέλιξης
- Επιτυγχάνεται η αποσυμφόρηση των Δικαστών Τακτικής Διαδικασίας από τις υποθέσεις και τις εφέσεις κατά των αποφάσεων Ειδικής Διαδικασίας, αλλά και από την Ποινική Διαδικασία
- Σε αντιστάθμισμα της διατήρησης του υπηρεσιακού κεκτημένου των πρώην Ειρηνοδικών – νυν Πρωτοδικών Ειδικής Διαδικασίας δίνεται στους Πρωτοδίκες Τακτικής και Ποινικής Διαδικασίας η δυνατότητα μεταπήδησης από την Τακτική στην Ποινική Διαδικασία και αντίστροφα και σε όλους ανεξαιρέτα τους υφιστάμενους Εφέτες η δυνατότητα μεταπήδησης σε οποιαδήποτε από τις τρεις Διαδικασίες
- Εξασφαλίζεται, για πρώτη φορά και στον μέγιστο δυνατό βαθμό, η εξειδίκευση όλων ανεξαιρέτως των Δικαστών σε ειδικότερα αντικείμενα (Τακτική, Ειδική και Ποινική Διαδικασία), που μπορεί να συμβάλλει αποφασιστικά στην επιτάχυνση απονομής της Δικαιοσύνης και μάλιστα με ορθολογική και απολύτως διεκπεραιώσιμη ποσοτικά κατανομή της δικαστικής ύλης

- Με τη συνεχή αναπλήρωση του Τομέα Ειδικής Διαδικασίας από αποφοίτους της ΕΣΔΙ για διετή υπηρεσία αφενός μεν δεν επέρχεται δραματική αύξηση της κατά κεφαλήν χρέωσης των πρώην Ειρηνοδικών – ήδη Δικαστών Ειδικής Διαδικασίας (λόγω του βαίνοντος διαρκώς μειούμενου αριθμού τους, εξαιτίας των σταδιακών αφυπηρετήσεων), αφετέρου δε το χρονικό διάστημα των δύο ετών αξιοποιείται ως εισαγωγικό χρονικό διάστημα για τους αποφοίτους της ΕΣΔΙ, η ένταξη των οποίων στη συνέχεια στον Τομέα Τακτικής Διαδικασίας γίνεται πιο ομαλά και ενώ αυτοί έχουν ήδη θητεύσει στο γνωστικό αντικείμενο της Ειδικής Διαδικασίας.
- Με τη δυνατότητα διατήρησης του προτεινόμενου συστήματος και μετά από την αφυπηρέτηση όλων των πρώην Ειρηνοδικών – νυν Πρωτοδικών Ειδικής Διαδικασίας δίνεται δυνατότητα για την «επί του πεδίου» αξιολόγηση του συστήματος της λειτουργικής τριχοτόμησης της Δικαιοσύνης και την υιοθέτησή του σε μόνιμη βάση, εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο.

ΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΛΑΣΥΛΛΑΣ, Ειρηνοδίκης Κέρκυρας

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΠΙΝΑΚΙΔΟΥ, Δ. Ειρηνοδίκης Παγγαίου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΣΑΜΑΡΑ, Ειρηνοδίκης Αρναίας

ΣΤΑΜΑΤΙΑ ΚΛΑΓΚΟΥ, Ειρηνοδίκης Καλαμάτας